



Rere els passos del Mestre del Tallat

DAMIÀ AMORÓS. *Museu del Monestir de Poblet*
JOAN YEGUAS. *Museu Nacional d'Art de Catalunya*



A l'últim número de la revista *Aplec de treballs* del 2018, núm. 36, editada pel Centre d'Estudis de la Conca de Barberà, donàvem a conèixer una nova personalitat artística en el panorama historiogràfic català: el Mestre del Tallat.¹ Es tracta d'un artífex que treballa amb formes gòtiques a cavall dels segles XV i XVI, dins una àrea geogràfica entre les actuals comarques de la Conca de Barberà i l'Urgell, enmig de la Ruta del Cister.

Aquest mestre, bàsicament escultor i segurament també picapedrer (o mestre de cases), el trobem treballant en diferents emplaçaments: el monestir de Poblet, el santuari del Tallat i el castell de Solivella. Al cenobi de la Conca de Barberà realitza la part d'escultòrica del conjunt de la Porta Daurada, especialment en les mènsules i escuts de la construcció. Al Tallat porta a terme intervencions a la galeria, finestres i altres elements arquitectònics i decoratius (actualment un conjunt patrimonial dispers en diferents museus i monuments, com el castell de Santa Florentina a Canet de Mar, el Museu Maricel de Sitges i el Museu de Reus). I, finalment, al castell de Solivella, on realitza l'escultura de sant Miquel, que coronava la cisterna del pati del castell i que actualment es conserva al Centre d'Interpretació, a més d'altres elements integrats al conjunt del castell. Tot dins una cronologia entre 1475 i 1510,

que es fixa a partir de la documentació directa i indirecta relacionada amb les obres. A Poblet, trobem l'heràldica de Joan Payo Coello, abat del monestir entre 1480 i 1498; mentre que les obres realitzades al Tallat es produeixen entre 1493 i 1509, sota el patronatge de Ramon Berenguer de Llorac, que, al mateix temps, també era senyor de Solivella.

A partir d'ara hi podem afegir noves intervencions: l'existència de més obres d'aquest mestre. Es tracta de tres punts diferents: castell de Savallà del Comtat, santuari de la Mare de Déu dels Torrents (Vimodó i Poblet) i altres fragments procedents del santuari del Tallat. En relació amb les peces de Savallà, Inés Padrosa en fa un article en aquesta mateixa revista. I com que ara es troben al castell de Peralada, no ens allarguem i convidem el lector a llegir aquest text.

MESTRE DEL TALLAT

A la pàgina anterior:
emblema de l'abat Payo Coello, conservat al museu del Monestir de Poblet.
Fotografia: Carles Fargas.

En aquesta pàgina:
Magolla o capitell del Sant Miquel del Castell de Solivella amb l'escut dels Llorac. Centre d'Interpretació del Castell de Solivella.

Sant Miquel de Solivella. Restaurat i instal·lat al Centre d'Interpretació del Castell de Solivella.
Fotografies: Josep M Rovira.

¹ AMORÓS, D., YEGUAS, J. "El Mestre del Tallat: un escultor al voltant de 1500 actiu al Monestir de Poblet, Castell de Solivella i Santuari del Tallat". *Aplec de Treballs*, 36, 2018, p. 189-206.



MESTRE DEL TALLAT

Mènsules de la Porta Daurada del Monestir de Poblet amb l'escut de l'abat Payo Coello.

Emblema de l'abat Payo Coello a la Porta Daurada del Monestir de Poblet.
Fotografies: Elena Milà Fortuny.

A l'ermita de la Mare de Déu dels Torrents, situada a mig camí entre Vimbodí i Poblet, hi ha dos escuts del citat abat Joan Payo Coello, actualment reaprofitats, que flanquegen una llinda del segle XVIII (del 1722). És una còpia exacta de l'emblema abacial que hi ha a la Porta Daurada i a la dovella amb l'escut de l'abat que conserva el museu del monestir de Poblet, amb un lleó rampant i el bàcul, que ens pot remetre a les obres inicials del temple, l'any 1484, quan es va trobar la imatge, i l'abat Payo Coello va fer construir una ermita en aquell lloc, segons explica Finestres.² Aquesta data precisa, podria ajustar la cronologia de la intervenció del Mestre del Tallat al monestir pobletà.

L'última de les noves incorporacions a la nòmina artística del mestre, relacionada amb el santuari del Tallat, és una imatge de la Mare de Déu amb l'Infant, que respon a l'estil del mestre. Coneixem quina era

² FINESTRES, J. Historia de el monasterio de Poblet. Cervera, 1753, vol. I, p. 256.



la procedència d'aquesta obra, una de les millors d'aquest mestre, però no l'espai concret que ocupava al Tallat. Actualment, es troba dins la col·lecció de la Fundació Privada Catalana per a l'Arqueologia Ibèrica, a Figuerola del Camp. Es tracta d'una Verge dempeus, vestida amb túnica (amb escot en quadre), tapada amb mantell (que subjecta mitjançant un fermall, on hi ha representat un personatge) i amb el cap cobert per una espectacular corona (de pedres precioses i fulles d'acant). Maria porta una flor a la seva mà dreta, segurament un lliri, i cabells llargs fins a la cintura (estirats, no ondulats, com podem observar en altres figures femenines del mestre: la mènsula conservada al centre d'interpretació del castell de Solivella, o en una mènsula de finestra del Museu Maricel que dona a l'exterior, procedent també del santuari del Tallat). L'Infant s'asseu al braç esquerre de sa Mare, vesteix túnica, beneeix amb la mà dreta i amb l'esquerra sosté l'orbe; l'actual cap del Nen no és l'original. L'estil d'aquest conjunt és del tot idèntic amb el mestre que analitzem, per la forma de fer els ulls i rostre de la Mare de Déu, els seus cabells i el tractament de la roba.

El Mestre del Tallat és bastant prolífic i segurament no coneixem l'abast total de la seva producció. El fet d'haver definit el seu estil i contextualitzar-lo en un espai/temps determinat, ajudarà que en el futur sorgeixin noves atribucions i, qui sap, potser també es pugui perfilar la seva identitat. ■



MESTRE DEL TALLAT

Mènsula amb figuració femenina procedent del Castell de Solivella. Centre d'Interpretació del Castell de Solivella.

Mare de Déu amb l'infant. Probablement procedeix del Tallat. Fundació Privada Catalana per a l'Arqueologia Ibèrica. Figuerola del Camp. Fotografies: Josep M Rovira.